

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaromíra Klepše, soudce JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila a soudkyně Mgr. Jany Jurečkové

žalobce: **L. K.**

bytem xxx, xxx

zastoupen advokátkou Mgr. Rebekou Mot'ovskou Židuliakovou

sídlem Krátký lán 138/8, 116 00 Praha 6

proti

žalovanému: **Úřad městské části Praha 19**

sídlem Semilská 43/1 197 00 Praha 9

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného v řízení o žalobcově žádosti ze 17. 9. 2024, vedeném pod sp. zn. SZ P19 10467/2024

takto:

- I.** Řízení **se zastavuje.**
- II.** Žalobci **se vrací** z účtu Městského soudu v Praze do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení část zaplaceného soudního poplatku za žalobu ve výši 1 000 Kč.
- III.** Žalobci **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- IV.** Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- V.** Žalobce nechť soudu do pěti dnů ode dne doručení tohoto usnesení **sdělí** číslo účtu, na nějž mu má být vrácen soudní poplatek podle výroku II. tohoto usnesení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou 31. 10. 2024 se žalobce domáhal ochrany proti nečinnosti žalovaného v řízení o své žádosti ze 17. 9. 2024 podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, (dále „**InfZ**“), kterou požadoval informace o počtu přestupků spáchaných v červnu 2024 a oznámených žalovanému městskou policií, o formě těchto oznámení, o počtu odeslaných výzev k úhradě za přestupky a počtu úhrad na základě těchto výzev a o množství zahájených přestupkových řízení za přestupky spáchané v červnu 2024. Žalobce v žalobě uvedl, že žalovaný mu sice na jeho žádost zaslal dopis s odpovědí, neposkytl však žádnou z požadovaných informací. Proto žalobce podal stížnost pro neposkytnutí informace, avšak ani tak se nedomohl nápravy.
2. Žalovaný zaslal soudu 14. 11. 2024 správní spis spolu s vyjádřením, že žalobcův postup je nepochopitelný a účelový; žalovaný podle svého přesvědčení činil všechny úkony v předepsaných lhůtách a požadované informace žalobci již poskytl.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

3. Podáním z 15. 11. 2024, doručeným soudem 18. 11. 2024, vzal žalobce žalobu zpět s odůvodněním, že dopisem datovaným 13. 11. 2024 mu žalovaný poskytl všechny požadované informace.
4. Podle § 37 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“), navrhovatel může vzít svůj návrh zcela nebo zčásti zpět, dokud o něm soud nerozhodl. Podle § 47 písm. a) s. ř. s. soud řízení usnesením zastaví, vzal-li navrhovatel svůj návrh zpět.
5. Vzhledem k tomu, že žalobce vzal žalobu zpět v plném rozsahu, soud řízení zastavil.
6. Výrok o vrácení části soudního poplatku vychází z § 10 odst. 3 věty první zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, podle nějž soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek za řízení, který je splatný podáním návrhu na zahájení řízení, snížený o 20 %, nejméně však o 1 000 Kč, bylo-li řízení zastaveno před prvním jednáním. Žalobce zaplatil soudní poplatek z podané žaloby ve výši 2 000 Kč, soud proto rozhodl o vrácení části soudního poplatku ve výši 1 000 Kč.
7. Podle § 60 odst. 3 s. ř. s. nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta; vzal-li však navrhovatel podaný návrh zpět pro pozdější chování odpůrce nebo bylo-li řízení zastaveno pro uspokojení navrhovatele, má navrhovatel proti odpůrci právo na náhradu nákladů řízení. Smyslem tohoto ustanovení je přiznat náhradu nákladů řízení žalobci, který podal žalobu důvodně a bere ji zpět, neboť v mezidobí došlo mimo soudní řízení ke změně situace, která fakticky odpovídá tomu, co žalobou požadoval (rozsudek NSS č. j. 3 As 43/2016-36 z 21. 12. 2017). Mezi chováním odpůrce a zpětvzetím návrhu na zahájení řízení musí být příčinná souvislost. Toto hodnocení se provádí pouze za účelem posouzení vzniku nároku na náhradu nákladů řízení, nikoliv pro rozhodnutí ve věci samé, tudíž se v podstatě omezuje jen na posouzení, zda návrh nebyl zjevně nedůvodný.¹
8. Ze správního spisu soud zjistil, že žalovaný v odpovědi z 1. 10. 2024 žalobci požadované informace skutečně neposkytl. Jeho sdělení, že úřady městských částí jsou příslušné k projednávání přestupků až od 1. 7. 2024 a dosud probíhá transfer neuzavřených přestupků z Magistrátu hl. m. Prahy na žalovaného, se s žalobcovou žádostí skutečně míjí. Žalobce následně 3. 10. 2024 podal stížnost nadřízenému správnímu orgánu. Lhůta pro vydání opatření proti nečinnosti uplynula nadřízenému správnímu orgánu 25. 10. 2024 (§ 16a odst. 5 ve spojení s § 16 odst. 8 InfZ). V den podání žaloby (31. 10. 2024) tak byl žalovaný nečinný, a nic na tom nemění skutečnost, že nadřízený orgán mu v opatření z 29. 10. 2024 uložil povinnost vyřídit žádost ve lhůtě 15 dnů.
9. Poskytnutí informací bylo to, čeho se žalobce žalobou domáhal, a současně bylo důvodem pro její zpětvzetí. Žalobce před podáním žaloby vyčerpal prostředek, který procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k ochraně proti nečinnosti; žalovaný však zůstal nadále nečinný. Žalobce vzal žalobu zpět pro pozdější chování žalovaného, a za běžných okolností by tedy měl právo na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 3 věty druhé s. ř. s.
10. Podle odst. 7 tohoto ustanovení však platí, že jsou-li pro to důvody zvláštního zřetele hodné, může soud výjimečně rozhodnout, že se náhrada nákladů účastníkům nebo státu zcela nebo zčásti nepřiznává. Komentářová literatura k tomuto ustanovení uvádí, že „judikatura správních soudů se doposud systematicky nezabývala výkladem pojmu ‚důvod hodný zvláštního zřetele‘. Lze proto vyjít z judikatury ÚS a navazující civilistické judikatury vztahující se k obsahově obdobnému § 150 o. s. ř. Podle ní se za okolností hodné zvláštního zřetele považují takové okolnosti, pro které by sejevilo v konkrétním případě nespravedlivým ukládat náhradu nákladů řízení tomu účastníku, který ve věci úspěch neměl, a zároveň by bylo možno spravedlivě požadovat na úspěšném účastníku, aby náklady vynaložené v souvislosti s řízením nesl ze svého.“² Nejtypičtějším důvodem pro takový postup soudu jsou majetkové poměry účastníků řízení, avšak soudu nic

¹ Srov. Kühn, Z. – Kocourek, T. et al. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer (ČR), 2019; bod 13 komentáře k § 60.

² Tamtéž; bod 19 komentáře k § 60.

nebrání tomu, aby těmito důvody byly i jiné okolnosti, budou-li dostatečně výjimečné a individualizované.

11. Soudu je z jeho úřední činnosti známo, že nyní posuzovaná věc je jednou z mnoha právně i skutkově obdobných nečinnostních žalob směřovaných proti různým správním orgánům (nejčastěji Magistrátu hl. m. Prahy a Ministerstvu dopravy), v nichž figuruje na pozici zástupkyně různých žalobců advokátka Mgr. Rebeka Mot'ovská Židuliaková. Vystupují v nich různí žalobci (celkem jde o zhruba 10 osob), ale tím se odlišnosti vyčerpávají. Žádosti o informace jsou obdobně koncipované, týkají se přestupkové agendy na úseku dopravy, jejich žalobci typicky požadují jednotlivé písemnosti z přestupkových spisů, k nimž nemají žádný vztah, nebo na první pohled nahodilé informace z činnosti příslušného správního orgánu (jako v nynější věci). Žalobci, resp. jejich zástupkyně, podávají často již v první možný den opravné prostředky či návrhy na provedení opatření proti nečinnosti a následně správní žaloby, které bývají ve velké většině případů úspěšné, protože povinné subjekty jim informace brzy po podání žaloby poskytují. Žaloby samotné pak mají do značné míry formulářovou podobu, jelikož reagují na typově shodný postup správních orgánů a brání se proti nim totožnou právní argumentací.
12. Přinejmenším ve dvou takových řízeních (sp. zn. 11 A 72/2024 a 14 A 49/2024) poukázalo Ministerstvo dopravy na zátěž, kterou mu působí několik fyzických osob včetně žalobce svými zjevně organizovanými procesními obstrukcemi ve věcech řídicích přestupků, jež nápadně připomínají praktiky tzv. pojišťoven proti pokutám. V naposled označené věci ministerstvo přiložilo také vyjádření ředitele odboru komunikace, který poukázal na to, že žádosti tamního žalobce (Z. Š.) zřejmě plní privátní účel, slouží pro systémové obstrukce přestupkových řízení a také pro získání financí z jednotlivých řízení. Pan Š. sice podává žádosti jako soukromá osoba, ale současně působí jako prezident, ředitel či osoba v jiné řídicí funkci ve společnostech a spolcích, které byly úzce spjaty s tzv. pojišťovnami na pokuty, ve kterých figuroval pravomocně odsouzený P. K.. Právě po něm Z. Š. nastupoval na vedoucí posty v těchto právnických osobách. Poukázal na to, že pan Š. je od 19. 9. 2022 xxx spolku Ochrana řidičů, o. s., a na rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 19 A 41/2021-57 z 12. 1. 2023, který popsal činnost tohoto spolku. Z. Š. nahradil 19. 4. 2023 P. K. také v pozici xxx v Share CAR!, z.s., jehož hlavním smyslem byla snaha sdílet vozidla tak, aby nebylo možné určit řidiče v přestupkových řízeních. Stejně tak nahradil P. K. v VP RIP 2024, z.s. (dříve Virtuální provozovatel). Dne 1. 11. 2022 byl pan Š. zvolen prezidentem Spolku provozovatelů služeb v gastronomii a hotelnictví, kde do té doby figuroval pan K. Tento spolek spolu s Share CAR! jsou pak zakládajícími členy spolku Anděl na cestě, z.s., který je letos mimořádně aktivní a podává desítky žádostí o informace po celé ČR. Žádosti, které podává pan Š., se nápadně podobají žádostem, které v minulosti zasílal právě pan K. Ministerstvo nemá přehled o tom, kolik žádostí o informace stran dopravních přestupků, navazujících stížností a odvolání podává pan Š. napříč jednotlivými kraji. Jen proti Magistrátu hl. m. Prahy subjektu podal v poslední době cca 14 odvolání a stížností. Několik takových věcí týkajících se pana Š. se řeší v Moravskoslezském a Pardubickém kraji. Tato čísla samy o sobě nejsou nijak extrémní. Pan Š. ovšem podává žádost vždy o jedno rozhodnutí a typově stejné žádosti podává cca dalších 10 žadatelů, kteří do loňského roku nebyli aktivní. Tito žadatelé zasílají své žádosti o informace nejen žalovanému, ale také jednotlivým krajům, aby vytvořili tlak a kumulovali opravné prostředky. Jakkoli nelze spekulovat nad přímou domluvou mezi těmito žadateli, je více než nápadné, že někteří si volí k zastupování tutéž advokátku (zástupkyni žalobce). Jde např. o Z. S., J. O. či K. K. a další.
13. Soud si je samozřejmě vědom, že nyní posuzuje žalobu jiného žalobce, jenž u něj dosud žádnou žalobu nepodal, směřující proti správnímu orgánu, jenž se dosud patrně nestal terčem popsaného kobercového bombardování. Nicméně soud nemůže odhlédnout od kontextu popsaného v bodě 11 tohoto usnesení, protože žalobce je zjevně součástí větší organizované skupiny, kterou pojí kromě obdobného předmětu zájmu a postupu ve správních a následně soudních řízeních také osoba jmenované advokátky.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

14. V první řadě je zřejmé, že nestandardně vysoký počet žádostí o informace podaných během krátkého období neúměrně zatěžuje jak povinné subjekty, tak jejich nadřízené orgány. Touto metodou generují množství žádostí o informace, které povinný subjekt či posléze žalovaný, jenž rozhoduje o navazujících stížnostech a odvoláních, nestíhá vyřídit v zákonné lhůtě. Žalobci se tak do značné míry podílejí na tom, že správní orgány nejsou schopny o jejich žádostech včas rozhodnout. Pokud by žadatelé, následně zastupovaní jmenovanou advokátkou, podali méně žádostí o informace, v nichž by kumulovali větší rozsah požadovaných informací, jistě by nemuseli podávat ani tolik nečinnostních žalob. Soud nepředstírá, že ví, k čemu všichni tito žadatelé žádané informace potřebují. Lze však poznamenat, že pokud by podali jednu společnou žádost, kterou by správní orgány nedokázaly včas k jejich spokojenosti vyřešit, a následně by podali i společnou (nečinnostní) žalobu, soud by rozhodoval o nákladech řízení dle § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). V takovém případě by mimosmluvní odměna přepočtená na jednoho žalobce nedosáhla stejné výše jako v případě jednotlivě podaných žalob. V případě kumulace více požadovaných informací do jedné žádosti by byl rozdíl samozřejmě ještě výrazně větší. (V usnesení č. j. 14 A 49/2024-76 z 20. 11. 2024 zdejší soud vypočetl, že žalobcům zastoupeným jmenovanou advokátkou byly v posledním půlroce přiznány náhrady nákladů řízení v celkové výši okolo 200 000 Kč.)
15. Také v samotných soudních řízeních se vyskytla řada podezřelých okolností. Ukázalo se tak, že v některých případech požadují různí žalobci po správních orgánech totožné informace (např. žaloby posuzované v řízeních sp. zn. 10 A 44/2024 a 10 A 59/2024). Nebo že v řízení sp. zn. 11 A 108/2024 jmenovaná zástupkyně předložila plnou moc udělenou jí tehdejší žalobcem ve vztahu k jiné žádosti o informace, a v reakci na následnou výzvu soudu zaslala dodatečnou plnou moc pro dané řízení, kterou však namísto žalobce podepsal J. H., který je též jedním z řady žalobců, které zástupkyně před zdejším soudem v obdobných věcech zastupuje (sp. zn. 10 A 59/2024, 6 A 68/2024, 18 A 56/2024, 18 A 60/2024, 10 A 91/2024, 3 A 77/2024 a 11 A 107/2024). Nebo že za mnoho žalobců, které zastupuje jmenovaná advokátka, hradí soudní poplatek jeden z nich, K. K. (srov. usnesení č. j. 14 A 49/2024-76; zrovna to však v nyní posuzované věci neplatí).
16. Žádosti o informace kromě toho nemají zjevný účel: jak soud již uvedl, na první pohled jde o nahodilé zvolené dokumenty nebo informace, jejichž pojítkem je práva agenda přestupků v silniční dopravě. Účel žádosti o informace samozřejmě nemá žádnou váhu při jejím posuzování a zásadně nemůže být důvodem pro neposkytnutí informace, ale soud k němu nepochybně může přihlídnout při rozhodování o nákladech soudního řízení. Z. Š. v řízení sp. zn. 11 A 72/2024 prostřednictvím své zástupkyně vysvětlil, že „požádal Magistrát hl. m. Prahy o větší počet rozhodnutí. Šlo totiž o správní rozhodnutí, jejichž seznam byl propírán na fóru 30kmb.cz, který měl mít původ od pracovníka magistrátu a měl souviset s nestandardním hodnocením úředníků, kteří měli na uložených pokutách přímo finančně participovat. Žalobce je dalek přímých obvinění v tomto směru, v dohledné době však zveřejní svou vlastní „investigativní“ analýzu, kterou vypracovává částečně samostatně a částečně za použití nástrojů AI srovnáním s rozhodnutími, u kterých takové podezření dáno není.“ Do tohoto záměru však informace požadované nynějším žalobcem na první pohled nezapadají, přestože byl poučen, že v opačném případě může soud náhradu jeho nákladů řízení zkrátit nebo rovnou nepřiznat.
17. V nynější věci proto soud přípisem z 18. 11. 2024 seznámil žalobce, prostřednictvím jeho advokátky, se shora předestřenými pochybnostmi a vyzval jej k vysvětlení, jakým způsobem je zapojen do přípravy uvedené analýzy a jak s jejím předmětem souvisí jím požadované informace. Zároveň jej vyzval ke specifikaci obsahu, parametrů a metodiku připravované analýzy. Žalobce na výzvu se stanovené sedmidenní lhůtě nijak neodpověděl, a vysvětlení předestřené ve věci 11 A 72/2024 tak nutně nepůsobí důvěryhodně.
18. Soud si je vědom usnesení č. j. 8 A 79/2024-38 z 5. 11. 2024, v němž jiný jeho senát považoval postup jiného žalobce, zastoupeného touž zástupkyní, za šikanózní výkon práva. Desátý senát, ve shodě se čtrnáctým senátem (srov. usnesení č. j. 14 A 49/2024-76), shledal a výše popsal indicie, že šikanózní může být i nynější žaloba, jež má minimálně zneužívající potenciál. Přesto soud

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

prozatím považoval za předčasné vyslovit jednoznačný závěr, že jednání žalobce a jeho zástupkyně je nutné považovat za zneužití žalobního práva, jehož účelem je primárně získat náhradu nákladů řízení (podrobněji rozsudek Krajského soudu v Plzni č. j. 76 A 6/2021-57 z 30. 3. 2022, bod 25 a násl.). Je tomu tak i s ohledem na výjimečnou povahu konceptu zneužití práva, k němuž NSS v bodě 33 rozsudku č. j. 1 Afs 61/2015-46 z 10. 11. 2015 uvedl, že „je sám o sobě jednoduše zneužitelný. Orgány veřejné moci by obecně měly odolávat pokušení vydávat se v argumentaci právě jeho cestou, pokud se nabízí cesta jiná. [...] Zákaz zneužití práva je opravdu prostředkem ‚ultima ratio‘, který plní funkci záchranné brzdy pro případ, že by konkrétní pravidla při svém doslovném uplatnění vedla k rozporu s konceptem materiální spravedlnosti, protože jsou využívána v rozporu s podstatou daného práva, resp. jeho smyslem a účelem [...]“. To ovšem neznamená, že při neodůvodněné kumulaci dalších věcí stejného či obdobného charakteru soud nebude v budoucnu s dalšími obdobně konstruovanými žalobami takovým způsobem zacházet. Jestliže by totiž představovalo zneužití práva samotné podání žaloby, pak by se tato okolnost musela projevit nejen při rozhodování o nákladech řízení, ale také ve výroku o věci samé. Prozatím soud ještě nedovodil jasný úmysl zjevně obstruovat správní orgány, způsobit škodu či iniciovat spory s výlučným záměrem obohatit se na přiznaných nákladech řízení.

19. Právní řád však poskytuje soudu jemnější nástroje, jak zohlednit shora podrobně popsané zvláštní okolnosti, a to právě v podobě mimořádného nepříznání náhrady nákladů řízení z důvodů hodných zvláštního zřetele dle § 60 odst. 7 s. ř. s. Těmi jsou v nynější věci nestandardně vysoký počet žádosti o informace, podaných v krátké době bez zjevného účelu skupinou osob propojených nejen obdobným postupem ve správním řízení, ale také osobou advokátky Mgr. Rebecky Motřovské Židuliakové, a následně podání víceméně formulářových žalob. Obsah těchto podání, procesní postup žadatelů (resp. žalobců) i řada podezřelých okolností podle názoru soudu odůvodňují závěr, že by bylo nespravedlivé uložit náhradu nákladů řízení žalovanému, ačkoli by k tomu byl za obvyklých okolností povinen. Soud žalobce se svými pochybnostmi i s možností tohoto postupu předem seznámil, proto pro něj rozhodnutí soudu nemůže být překvapivé.
20. Vzhledem ke všemu shora uvedenému soud rozhodl podle § 60 odst. 7 s. ř. s. tak, že žalobci se nepřiznává náhrada nákladů řízení.
21. Část soudního poplatku bude žalobci vrácena do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení (§ 10a zákona o soudních poplatcích) na bankovní účet, z něž byl soudní poplatek zaplacen, pakliže žalobce ve lhůtě pěti dnů od doručení tohoto usnesení nesdělí soudu za tímto účelem jiné číslo účtu nebo nepožádá o vrácení soudního poplatku poštovní poukázkou.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 28. listopadu 2024

JUDr. Jaromír Klepš v.r.

předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.